

Tilbud på Fiskeribladet [LES MER HER](#)

AMBISJONER: Regjeringen har store ambisjoner for sjømatnæringene.

ILL.FOTO: ANDERS FURUSET

Fremtidens sjømatnæring - bærekraftig vekst eller stagnasjon?

Mange peker på at sjømat skal overta for oljen i fremtiden. Men veien dit er lang. Til tross for at sjømat en av Norges største eksportnæringer,

ligger verdiskapingen ennå et godt stykke etter olje og gass.

LESERINNLEGG

Skrevet av

BÅRD MISUND

HAVØKONOM

HANDELSHØYSKOLEN VED UNIVERSITETET I STAVANGER

 1. februar 2019 14:34

Havet og havøkonomien er i vinden om dagen. [Bærekraftig vekst i sjømatnæringene er på dagsordenen](#) både på merdkanten og på Løvebakken. Regjering og Stortinget har store ambisjoner for bærekraftig utnyttelse av havet, både nasjonalt og globalt. Erna Solberg leder et [internasjonalt høynivåpanel for bærekraftig havøkonomi](#) og ønsker med dette å gi et konkret bidrag til oppnåelsen av FNs bærekraftsmål.

Visjoner

Stortingspolitikerne har også store ambisjoner for utviklingen av vår egen sjømatnæring. Det er et uttalt ønske å mangedoble verdiskapingen. [Visjonene gjelder ikke bare lakseoppdrett](#), men også andre marine arter og økt utnyttelse av råstoffet fra havet.

Veksten skal i tillegg skje på en mer bærekraftig måte. Ikke minst ønsker politikerne at sjømatnæringene skal bidra mer til samfunnet, både lokalt og nasjonalt, i form av sysselsetting, ringvirkninger, og ikke minst skattekroner.

I tillegg står utfordringene står i kø. For å redusere miljøavtrykket til laksenæringen kreves det en betydelig forsknings- og utviklingsinnsats. Det finnes i ikke dag økonomisk bærekraftige alternativer til åpne merder i Norge. Men denne situasjonen kan fort snu. Ordningen med utviklingstillatelser har ført til betydelige investeringer i ny teknologi. Noen av disse er allerede i drift, mens andre er i pipelinen. Felles for disse prosjektene er at de er dyre. Nordlaks' Havfarmen vil kreve minst 2 milliarder kroner for å kunne realiseres. I tillegg gjøres det store oppgraderinger av smoltanlegg. Havbruk vil bli en langt mer kapitalintensiv industri i fremtiden. Men også på fiskerisiden gjøres store investeringer. Betydelig beløp investeres i ny teknologi, både på landanlegg og i båter.

LES OGSÅ: [Starter byggingen av den første Havfarmen i november](#)

Dette er en utvikling som gjør at sjømatnæringene i større grad enn tidligere kan imøtekomme kravene og ambisjonene som politikerne har om bærekraftig vekst.

Ulike skattemodeller

Men det er skjær i sjøen. Både fiskeri- og havbruksnæringen har hatt høy lønnsomhet de siste årene. Dette har motivert et sterkere ønske fra politikerne om at sjømatnæringen øker sitt bidrag til samfunnet, spesielt lokalsamfunnene. Det er derfor [nedsatt et Havbruksskatteutvalg](#) som skal

vurdere en særskatt for oppdrett av laksefisk. Av mandatet til utvalget og pressemeldingen som kom i fjor gis et inntrykk av at en ønsker å innføre en vannkraftskattemodell i havbruksnæringen.

En skattemodell som er svært omdiskutert og kritisert. Kritikken går på at denne skattemodellen hindrer investeringer i samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter, og dermed hemmer investeringer i miljøvennlig energiproduksjon. Politikerne er bekymret og mandatet til vannkraftskatteutvalget gjenspeiler dette: «Hovedoppgaven er å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at [samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak i vannkraftsektoren](#) blir gjennomført».

I tur vil dette vil også berøre andre sjømatnæringene som fiskeri. Trolig vil det også komme en utredning om særskatter i fiskerinæringen de nærmeste årene. Hvis det innføres en vannkraftskatt i havbruk, er veien kortere for tilsvarende skattemodell i fiskeri. Denne utviklingen er sterkt motivert av at nedgangen i den generelle bedriftsskatten fra 28 % til 22 % må finansieres av økte skatter fra stedbundne råvarenæringene. Typisk for disse næringene er at de er viktige for Distrikts-Norge.

” Økt verdiskaping i sjømatnæringene kan representere et viktig bidrag til finansiering av offentlige velferdsgoder i fremtiden.

Vanskelig balanse

Politikerne vil møte noen vanskelig valg. På den ene siden ønsker de en økt økonomisk utnyttelse av havet og utvikling av fremtidens sjømatnæring, som samtidig er mer bærekraftig enn i dag. I tillegg ønsker de økt verdiskaping og sysselsetting langs kysten. På den andre siden har samfunnet behov for skattekrone som finansierer skoler, sykehus, gamle hjem og infrastruktur, både i byer og i distriktene. Regjeringen forventer et finansieringsgap mellom statens inntekter og utgifter fra 2030, et gap som må tettes hvis AS Norge ikke skal gå med underskudd.

Politikerne har derfor en veldig vanskelig jobb med å balansere disse behovene. Økt verdiskaping i sjømatnæringene kan representere et viktig bidrag til finansiering av offentlige velferdsgoder i fremtiden. Dette betinger betydelige investeringer. Ikke minst må politikerne utarbeide gode rammebetingelser som fremmer vekst og bærekraft, noe som trolig vil gi en langt høyere verdiskaping, og dermed skattekrone, enn det som genereres fra sjømatnæringene i dag.

Imidlertid er skatt en form for rammebetingelse som vil ha stor innvirkning på investeringsbeslutninger. Feil valg ved utformingen av skattesystemer vil føre til at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke blir gjennomført. I stedet for bærekraftig vekst

kan resultatet bli stagnasjon. En mangedobling av verdiskapingen i sjømat og fremvekst av nye arter vil da bare forbli en uoppnåelig drøm.

LES OGSÅ:

- [- Hva mener SV om oppdrettspolitikk?](#)
- [Skatt fra hvem og til hvem - vi trenger debatt om særskatt](#)
- [Lunken stemning for ny skatt i fiskeriet](#)

([VILKÅR](#))

les mer [FISKERIDEBATT](#)

DEL SAKEN

KOMMENTARER

Har du en mening om denne saken? Delta gjerne i debatten her i Fiskeribladet. Vi setter pris på sterke meninger, og i våre kommentarfelt skal det være høyt under taket. Vi tolererer ikke trakassering, trusler eller hatefulle meninger. Vis også respekt for andre debattanter. Vær saklig og husk at mange kan se hva du skriver. Tenk derfor nøye gjennom hvordan du ønsker å fremstå.
Vennlig hilsen Øystein Hage, redaktør.

Flere vil ha gryteklar klippfisk, det gir muligheter for norske bedrifter

[Kommentar](#)

8. april 2019 16:30

- Nord-Norge kan bli best i verden på verdiskaping fra marin biomasse

[Leserinlegg](#)

8. april 2019 11:15

Når miljøvennlig ikke er nok

Kommentar

1 kommentar 8. april 2019 05:00

- Rekordverdi for sjømat i første kvartal

Kronikk

7. april 2019 15:13

Næringen går baklengs inn i fremtiden

Kommentar

6. april 2019 15:30

LES MORGENDAGENS UTGAVE AV PAPIRAVISEN
ALLEREDE NÅ

Etterlyses: Unge fiskespisere!

Kommentar

6. april 2019 13:30

- Kystens ordførere spiller en avgjørende rolle